

Toelichting bij de Verordening op de fractieondersteuning Noardeast-Fryslân (2019)

(artikel 33, lid 3 Gemeentewet)

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan artikel 33, lid 3 van de Gemeentewet. Dit artikel is in 2002 door de Wet dualisering gemeentebestuur ingrijpend gewijzigd. Het legt onder andere expliciet vast dat voor politieke groeperingen een recht op fractieondersteuning bestaat. De uitwerking van deze rechten moet bij verordening worden geregeld.

Deze nieuwe gemeentelijke verordening is voor een groot deel gebaseerd op de modelverordening van de VNG. Deze modelverordening heeft in de afgelopen jaren zijn waarde bewezen. Ook zijn er artikelen uit de huidige verordeningen fractieondersteuning van de DFK-gemeenten en Tytsjerksteradiel overgenomen.

Artikelgewijze toelichting

Artikel 1.

Fractieondersteuning vindt zijn vorm in een financiële ondersteuning. De hoogte van het budget voor fractieondersteuning zal in de gemeentebegroting moeten worden opgenomen en dus door de raad worden vastgesteld. De fractieondersteuning bestaat uit een vast en een variabel deel. Het vaste deel garandeert dat elke fractie de kans krijgt zich op gelijkwaardig niveau te laten ondersteunen. Omdat grote fracties meer lasten zullen hebben op facilitair gebied, krijgen zij via het variabele deel per raadszetel een iets hogere bijdrage.

Artikel 2.

Voor wat betreft de inhoudelijke besteding van de fractieondersteuning wordt de fracties grotendeels de vrijheid gelaten. Minimumvoorwaarde is wel dat de bijdrage besteed wordt aan raadswerkzaamheden. Gedacht kan worden aan personele ondersteuning van de fractie (secretarieel of inhoudelijk), volksvertegenwoordigende activiteiten (werkbezoeken, bijeenkomsten) en het opzetten en onderhouden van een website.

In lid 2 is een aantal doelen genoemd waarvoor de bijdrage niet gebruikt mag worden. Daarmee wordt onder andere voorkomen dat met de bijdrage verkiezingscampagnes worden gefinancierd en dat raadsleden hun eigen vergoeding voor het raadswerk (vastgelegd in het rechtspositiebesluit raads- en commissieleden, dat zijn grondslag vindt in de artikelen 95 en 96 van de Gemeentewet) aanvullen met de bijdrage voor fractieondersteuning. Algemene opleidingen voor raadsleden die meestal worden georganiseerd vanuit de griffie, dienen bekostigd te worden uit de gemeentelijke bedrijfsvoering en dientengevolge ook niet uit de bijdrage voor fractieondersteuning. Deze cursussen worden veelal verzorgd door politiek neutrale instituten.

In de bijlage bij deze verordening is een tabel opgenomen waarin staat vermeld waar de fractieondersteuning wel en niet voor gebruikt kan worden. De lijst biedt een richtlijn voor het toetsen. De tabel wordt werkende weg door het presidium aangepast en eenmaal per vier jaar in de verordening verwerkt.

Artikel 3.

De bijdrage wordt aan het begin van ieder jaar als voorschot verstrekt en wel zodra de verantwoording over het vorige jaar is ontvangen. In een verkiezingsjaar wordt het voorschot na de verkiezingen uitbetaald zodat eerst nagegaan kan worden hoe de nieuwe verhoudingen in de raad worden en of fracties wel hun zetel(-s) in de raad behouden.

Artikel 4.

Het spreekt vanzelf dat de bijdrage aangepast zal moeten worden aan veranderde verhoudingen in de raad. Het is denkbaar dat de samenstelling van een fractie tijdens een zittingsperiode van de raad wijzigt. Gemeenteraadsleden kunnen bijvoorbeeld uit hun fractie treden en zelfstandig verder gaan of zich aansluiten bij een andere fractie in de gemeenteraad.'

Bij splitsing van een fractie zal de al eerder aan de oorspronkelijke fractie verstrekte bijdrage voor het lopende jaar verdeeld moeten worden over de betrokken fracties naar evenredigheid van het aantal bij de splitsing betrokken leden. Als dat niet zou gebeuren zou een deel van de oorspronkelijke fractie over een te grote bijdrage beschikken en zou het andere deel juist helemaal geen bijdrage krijgen.

Voor het jaar daarop krijgen de nieuw gevormde fracties bij de reguliere verdeling de vaste en variabele bijdragen waar zij op grond van artikel 1, lid 2 recht op hebben.

Bij het samengaan van fracties tot één fractie worden voor het lopende jaar de budgetten van de oorspronkelijke fracties bij elkaar opgeteld. Voor het jaar daarop krijgt de nieuw gevormde fractie bij de reguliere verdeling de vaste en variabele bijdragen waar zij op grond van artikel 1, lid 2 recht op heeft.

Artikel 5.

Aangezien het niet om forse bedragen voor fractieondersteuning gaat, is er voor gekozen om de controle via de griffier te laten verlopen. Deze rapporteert daarover aan het presidium. Ook bij onduidelijkheden en/of verschil van mening kan de griffier met het presidium overleggen.

Het spreekt vanzelf dat de raad sanctiemogelijkheden kan hanteren voor het geval een fractie niet handelt conform de verordening. Bijvoorbeeld wanneer uitgaven worden gedaan waar de financiële bijdrage niet voor bedoeld is of die niet kunnen worden onderbouwd, wanneer de verantwoording niet tijdig of volledig wordt ingediend, of wanneer teveel ontvangen voorschotten niet tijdig worden terugbetaald. Bestedingen in strijd met deze verordening kunnen worden teruggevorderd voor zover na de dag waarop de bijdragen zijn vastgesteld, nog geen vijf jaren zijn verstreken.